

A néhány évvel ezelőtt elindult [Fortepan weboldal](#) gyűjteménye fantasztikus élményt kínál azoknak, akik szeretnek a múltban barangolni.

[Magyar kezdeményezés,](#)

ám nem csak Kárpát-medencei fotók vannak a több tízezres gyűjteményben.

Legnagyobb érdekessége, hogy a fotók szabadon felhasználhatók, és adományként kerülnek az óriási archívumba, illetve nagyobb méretekben is letölthetők, kinagyíthatók – akit érdekelnek ezek a témák, órákat tud eltölteni a fotókkal.

Óriási gyűjtőmunkáról van szó, amit több éve igen lelkesen végeznek az oldal készítői. A [képa rchívumban](#) az utókor szabadon böngészhet – sőt, adományozhat is. A fotók száma egyre bővül a honlapon, ahogy a felhasználók új képeket küldenek be.

Udvarhelyről 18+2 kép van

Ha a Fortepan keresőjébe beütjük városunk nevét, összesen húsz fotó jelenik meg – ezeket szép, nagy méretben is meg lehet nézni, a húsz kép egymás után nézhető, időrendi sorrendben.

Pontosabban 18 kép van, mert az első kettő két korabeli reklám **Ferenczy Lukács** fényképész-műterméről. Ezután jön egy 1908-ban készült utcakép – ránézésre nekem a Küküllő utca ugrik be, de ez nem biztos –, annyit tudunk csak, hogy a képet Erdélyi Mór cége készítette, és a Magyar Földrajzi Múzeumban van az eredetije.

Ezt a református kollégiumot ábrázoló három kép követi: egy külső, illetve a torna- és előadóterem belsejéből, ezek 1921-ben készültek. Jönnek a városközponti képek, ezekből van a legtöbb. A ferences templom, a református templom, valamint a Deák-tér 1940-ben – utóbbin még látszik a már lebontott Vasszékely pagodája, illetve a Patkó építménye még nem készült el.

A székelyudvarhelyi hídfő iszonyú, az 50. években sokan bűtörőként ítélték meg. A fénykép készült a 40. évek elején. A fénykép készítője: [névtelen]

A templom előtti gát (zúgó) 1963-ban készült fotója a következő, háttérben jól látszik a ferences

A fénykép az útról készülhetett, akkoriban még nem járt sok gépkocsi a városban.

A fénykép az útról készülhetett, akkoriban még nem járt sok gépkocsi a városban.

A központ kockakövei és a szejkei szekelykapuk

A hídon készült képet öt olyan követi, amelyek ugyanabban az évben készültek, a szerzőjük is ugyanaz (Németh Tamás): a városháza a református templommal, majd előterében egy járókelővel, illetve a Patkó, egyszer szemből, majd a tanítóképző épülete. A téren elhelyezett padokon többen is ülnek, megvan már az a virágágyás is, amit a pár évvel ezelőtti felújításkor tűntettek el.

A két utolsó előtti kép a szejkefürdői kapumúzeumnál készült – a hetvenes évek közepén létesített kapusor egyszer alakok nélkül látható, a másik felvételen viszont jól kivehető, amint egy (turista?) csoport tartózkodik a kapuk között.

Az emberek nincsenek vastagon öltözve, a fotó nyáron készülhetett – mindkét szejkei

felvételnél az 1979-es évszám van megadva.

Azok a nyolcvanas évek...

A húsz fotó közül talán a legéletszagúbb az utolsó: a fénykép 1989-ben, a rendszerváltás évében készült, és egy tipikus, hétköznapi élethelyzetet ábrázol. Ez az egyetlen színes kép Udvarhelyről.

A Patkóban található buszmegállóba beáll a gázüzemű DAC-busz, az emberek pedig „gyúródnak” – a ruhákból és az utcai sárból ítélve egy őszi vagy tavaszi felvétel lehet. A sofőr melletti ülés már foglalt, a bevásárlószatyros emberek szorosan rá vannak állva az ajtóra. Nem egy pozitív, inkább nyomasztó kép ez, a mai harmincas-negyveneseknek az ilyen képek hozzátartoztak a gyerekkorához. Mert Székelyudvarhely egykor ilyen (is) volt.

A Fortepan egy on-line fotóarchívum, ahol minden kép Creative Commons CC-BY- SA-3.0 licenz alatt, szabadon felhasználható. A gyűjteményben többféle módon lehet keresni. Az időskálán mozogva egy-egy év képei böngészhetők. Minden fénykép letölthető nagyfelbontású változatban is. A Fortepan önkéntes szerkesztők és segítők munkájára épül. Közpénzt nem kér és nem fogad el. A fotógyűjteménynek se hivatalos neve, se tárolási helyszíne, se számlaszáma nincs, azonban 2010 augusztusa óta online hozzáférhető. Többnyire 1900 és 1990 között készült fényképet tartalmaz, amelyekből több mint 70 ezer online elérhető,

letölthető és a forrás megjelölésével szabadon felhasználható.

A Fortepanon található, Székelyudvarhelyen készült fotókat a következő nevű személyek vagy intézmények adományozták az archívumnak: *Magyar Földrajzi Múzeum, Makkai Sándor Protestáns Népfőiskola, Ebner, Gyöngyi, Németh Tamás, TM.*